

**Rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki w sprawie uprawiania turystyki wodnej
z dnia 9 kwietnia 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 460)**

Na podstawie art. 37a ust. 15 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania niezbędne do uzyskania dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień, w szczególności dotyczące wiedzy i umiejętności z zakresu żeglarstwa, oraz odpowiadający im zakres uprawnień do prowadzenia jachtów żaglowych albo motorowych;
- 2) sposób i tryb przeprowadzania egzaminu potwierdzającego posiadanie odpowiedniej wiedzy i umiejętności z zakresu żeglarstwa, zwanego dalej „egzaminem”;
- 3) wzór zaświadczenia o zdaniu egzaminu;
- 4) wzory dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień;
- 5) wysokość opłat za przeprowadzenie egzaminu oraz za czynności związane z wydaniem dokumentu kwalifikacyjnego do uprawiania turystyki wodnej.

§ 2.

1. Dokumentami kwalifikacyjnymi potwierdzającymi posiadanie uprawnień do uprawiania turystyki wodnej na jachtach żaglowych o długości kadłuba powyżej 7,5 m lub motorowych o mocy silnika powyżej 10 kW są patenty:

- 1) żeglarza jachtowego;
- 2) jachtowego sternika morskiego;
- 3) kapitana jachtowego;
- 4) sternika motorowodnego;
- 5) motorowodnego sternika morskiego;
- 6) kapitana motorowodnego;
- 7) mechanika motorowodnego.

2. Wzory patentów określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3.

1. Dokumentami kwalifikacyjnymi potwierdzającymi posiadanie uprawnień do uprawiania turystyki wodnej na jachtach motorowych o mocy silnika powyżej 10 kW do:

- 1) holowania narciarza wodnego lub innych obiektów pływających służących do uprawiania sportu lub rekreacji, z wyłączeniem jachtów żaglowych i jachtów motorowych,
- 2) holowania statków powietrznych
- są licencje.

2. Wzory licencji określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4.

Osoba ubiegająca się o wydanie patentu składa do właściwego polskiego związku sportowego następujące dokumenty:

- 1) wniosek o wydanie patentu zawierający:
 - a) imię i nazwisko, miejsce i datę urodzenia, adres zamieszkania oraz podpis wnioskodawcy,
 - b) datę,
 - c) rodzaj patentu,
 - d) zdjęcie o wymiarach 3,5 × 4,5 cm;
- 2) zaświadczenie o zdaniu egzaminu, którego wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia - w przypadku gdy egzamin ten jest wymagany;
- 3) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań stażowych, w szczególności pozytywne opinie z odbytych rejsów wystawione przez kapitana jachtu, karty rejsu lub - w przypadku rejsów prowadzonych samodzielnie - inne dokumenty potwierdzone przez armatora jachtu;
- 4) pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych na uprawianie turystyki wodnej - w przypadku osoby małoletniej.

§ 5.

1. Patent żeglarza jachtowego uzyskuje osoba, która:

- 1) ukończyła 14. rok życia;
- 2) zdała egzamin z wymaganej wiedzy i umiejętności.

2. Osoba posiadająca patent żeglarza jachtowego jest uprawniona do prowadzenia jachtów żaglowych:

- 1) po wodach śródlądowych;
- 2) o długości kadłuba do 12 m po morskich wodach wewnętrznych oraz pozostałych wodach morskich w strefie do 2 Mm od brzegu, w porze dziennej.

§ 6.

1. Patent jachtowego sternika morskiego uzyskuje osoba, która:
 - 1) ukończyła 18. rok życia;
 - 2) odbyła co najmniej dwa rejsy po wodach morskich w łącznym czasie co najmniej 200 godzin żeglugi;
 - 3) zdała egzamin z wymaganej wiedzy i umiejętności.
2. Osoba posiadająca patent jachtowego sternika morskiego jest uprawniona do prowadzenia jachtów żaglowych:
 - 1) po wodach śródlądowych;
 - 2) o długości kadłuba do 18 m po wodach morskich.

§ 7.

1. Patent kapitana jachtowego uzyskuje osoba, która:
 - 1) posiada patent jachtowego sternika morskiego;
 - 2) po uzyskaniu patentu jachtowego sternika morskiego odbyła co najmniej sześć rejsów po wodach morskich w łącznym czasie co najmniej 1200 godzin żeglugi, w tym co najmniej 400 godzin samodzielnego prowadzenia jachtu o długości kadłuba powyżej 7,5 m, oraz odbyła co najmniej jeden rejs powyżej 100 godzin żeglugi na jachcie o długości kadłuba powyżej 20 m oraz jeden rejs powyżej 100 godzin żeglugi po wodach pływowych z zawinięciem do co najmniej dwóch portów pływowych.
2. Osoba posiadająca patent kapitana jachtowego jest uprawniona do prowadzenia jachtów żaglowych po wodach śródlądowych i morskich.

§ 8.

1. Patent sternika motorowodnego uzyskuje osoba, która:
 - 1) ukończyła 14. rok życia;
 - 2) zdała egzamin z wymaganej wiedzy i umiejętności.
2. Osoba posiadająca patent sternika motorowodnego jest uprawniona do prowadzenia jachtów motorowych:
 - 1) po wodach śródlądowych;
 - 2) o długości kadłuba do 12 m po morskich wodach wewnętrznych oraz pozostałych wodach morskich w strefie do 2 Mm od brzegu, w porze dziennej.
3. Osoby w wieku poniżej 16. roku życia mogą realizować swoje uprawnienia na jachtach motorowych o mocy silnika do 60 kW.

§ 9.

1. Patent motorowodnego sternika morskiego uzyskuje osoba, która:
 - 1) ukończyła 18. rok życia;
 - 2) odbyła co najmniej dwa rejsy po wodach morskich w łącznym czasie co najmniej 200 godzin żeglugi;
 - 3) zdała egzamin z wymaganej wiedzy i umiejętności.
2. Osoba posiadająca patent motorowodnego sternika morskiego jest uprawniona do prowadzenia jachtów motorowych:
 - 1) po wodach śródlądowych;
 - 2) o długości kadłuba do 18 m po wodach morskich.

§ 10.

1. Patent kapitana motorowodnego uzyskuje osoba, która:
 - 1) posiada patent motorowodnego sternika morskiego;
 - 2) po uzyskaniu patentu motorowodnego sternika morskiego odbyła co najmniej sześć rejsów po wodach morskich w łącznym czasie co najmniej 1200 godzin żeglugi, w tym co najmniej 400 godzin samodzielnego prowadzenia jachtu o długości kadłuba powyżej 7,5 m, oraz odbyła co najmniej jeden rejs powyżej 100 godzin żeglugi na jachcie o długości kadłuba powyżej 20 m oraz jeden rejs powyżej 100 godzin żeglugi po wodach pływowych z zawinięciem do co najmniej dwóch portów pływowych.
2. Osoba posiadająca patent kapitana motorowodnego jest uprawniona do prowadzenia jachtów motorowych po wodach śródlądowych i morskich.

§ 11.

1. Patent mechanika motorowodnego uzyskuje osoba, która:
 - 1) posiada patent potwierdzający kwalifikacje do uprawiania turystyki wodnej na jachtach motorowych;
 - 2) zaliczyła staż w wymiarze co najmniej 400 godzin żeglugi przy obsłudze siłowni o mocy co najmniej 147,2 kW, w tym co najmniej 100 godzin żeglugi przy obsłudze siłowni o mocy większej niż 441 kW;
 - 3) zdała egzamin z wymaganej wiedzy i umiejętności.
2. Osoba posiadająca patent mechanika motorowodnego jest uprawniona do pełnienia funkcji kierownika maszyn na jachtach motorowych.

§ 12.

1. Licencję do holowania narciarza wodnego lub innych obiektów pływających służących do uprawiania sportu lub rekreacji, z wyłączeniem jachtów żaglowych i jachtów motorowych, lub licencję do holowania statków powietrznych uzyskuje osoba, która:
 - 1) ukończyła 18. rok życia;
 - 2) posiada co najmniej patent sternika motorowodnego;
 - 3) zdała egzamin z wymaganej wiedzy i umiejętności.
2. Osoba ubiegająca się o wydanie licencji składa do właściwego polskiego związku sportowego następujące dokumenty:
 - 1) wniosek o wydanie licencji zawierający:
 - a) imię i nazwisko, miejsce i datę urodzenia, adres zamieszkania oraz podpis wnioskodawcy,
 - b) datę,
 - c) rodzaj patentu,
 - d) zdjęcie o wymiarach 3,5 × 4,5 cm;
 - 2) kopię patentu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji do uprawiania turystyki wodnej na jachtach motorowych;
 - 3) zaświadczenie o zdaniu egzaminu, którego wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 13.

1. Osoby posiadające patent kapitana motorowodnego oraz motorowodnego sternika morskiego posiadają odpowiednio uprawnienia do uprawiania turystyki wodnej odpowiadające patentowi kapitana jachtowego oraz jachtowego sternika morskiego, jeżeli posiadają co najmniej patent żeglarza jachtowego.
2. Osoby posiadające patent kapitana jachtowego oraz jachtowego sternika morskiego posiadają odpowiednio uprawnienia do uprawiania turystyki wodnej na jachtach motorowych odpowiadające patentowi kapitana motorowodnego oraz motorowodnego sternika morskiego.
3. Osoby posiadające zawodowe uprawnienia do kierowania statkami żeglugi śródlądowej mogą uzyskać bez konieczności zdania egzaminu patent sternika motorowodnego.
4. Osoby mające uprawnienia do kierowania okrętami albo statkami w żegludze morskiej uzyskane w Marynarce Wojennej, Straży Granicznej, Marynarce Handlowej, służbie ratowniczej SAR lub rybołówstwie morskim mogą uzyskać bez konieczności zdania egzaminu patent motorowodnego sternika morskiego.
5. Osoby, o których mowa w ust. 3 i 4, w zależności od spełnienia wymagań określonych w § 9 ust. 1 pkt 2 albo § 10 ust. 1 pkt 2, dotyczących liczby rejsów i czasu żeglugi, mogą uzyskać odpowiednio patent morskiego sternika motorowodnego albo kapitana motorowodnego.
6. Osoby posiadające uprawnienia do obsługi maszyn na okrętach lub statkach w żegludze morskiej uzyskane w Marynarce Wojennej, Straży Granicznej, Marynarce Handlowej, służbie ratowniczej SAR lub rybołówstwie morskim mogą uzyskać bez konieczności zdawania egzaminu patent mechanika motorowodnego.

§ 14.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest:

- 1) spełnienie wymogów niezbędnych do uprawiania turystyki wodnej dla uzyskania patentu lub licencji;
- 2) przedstawienie dowodu uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

§ 15.

Egzaminy na poszczególne patenty i licencje przeprowadza się zgodnie z zakresem wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 16.

1. Egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna, zwana dalej „komisją”.
2. Komisja jest powoływana przez właściwy polski związek sportowy albo podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej do przeprowadzenia egzaminu.
3. W skład komisji wchodzi co najmniej:
 - 1) przewodniczący;
 - 2) sekretarz.
4. W skład komisji mogą wchodzić dodatkowo członkowie w liczbie od 1 do 3.
5. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej może wyznaczyć dodatkowo swojego przedstawiciela jako członka komisji, o czym informuje odpowiednio właściwy polski związek sportowy albo podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej do przeprowadzenia egzaminu najpóźniej na jeden dzień przed planowanym terminem egzaminu. Koszty udziału swojego przedstawiciela w komisji ponosi minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

§ 17.

1. Egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej.
2. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie oceny pozytywnej z obu części.
3. Część teoretyczna egzaminu na patent żeglarza jachtowego oraz sternika motorowodnego ma formę pisemną i składa się z testu jednokrotnego wyboru z 75 pytaniami przygotowanymi przez komisję na podstawie odpowiadającego właściwemu patentowi zakresu wymagań egzaminacyjnych. Egzaminowany ma 90 minut na udzielenie odpowiedzi.
4. Za pozytywny wynik egzaminu teoretycznego na patent żeglarza jachtowego oraz sternika motorowodnego uważa się uzyskanie 65 prawidłowych odpowiedzi w teście.
5. Część teoretyczna egzaminu na patent jachtowego sternika morskiego oraz motorowodnego sternika morskiego ma formę pisemną i składa się z testu jednokrotnego wyboru z 75 pytaniami oraz zadania nawigacyjnego przygotowanych przez komisję na podstawie odpowiadającego właściwemu patentowi zakresu wymagań egzaminacyjnych. Egzaminowany ma 120 minut na udzielenie odpowiedzi oraz rozwiązanie zadania.
6. Za pozytywny wynik egzaminu teoretycznego na patent jachtowego sternika morskiego oraz motorowodnego sternika morskiego uważa się uzyskanie 65 prawidłowych odpowiedzi w teście oraz prawidłowe rozwiązanie zadania nawigacyjnego.
7. Część teoretyczna egzaminu na patent mechanika motorowodnego, licencję na holowanie narciarza wodnego lub innych obiektów pływających oraz holowanie statków powietrznych ma formę pisemną i składa się z testu jednokrotnego wyboru z 25 pytaniami przygotowanymi przez komisję na podstawie odpowiadającego właściwemu patentowi lub licencji zakresu wymagań egzaminacyjnych. Egzaminowany ma 30 minut na udzielenie odpowiedzi.
8. Za pozytywny wynik egzaminu teoretycznego na patent mechanika motorowodnego, licencję na holowanie narciarza wodnego lub innych obiektów pływających oraz holowanie statków powietrznych uważa się uzyskanie 20 prawidłowych odpowiedzi w teście.
9. Przewodniczący komisji sprawuje ogólny nadzór nad przebiegiem egzaminu teoretycznego; stały dyżur na sali egzaminacyjnej pełni co najmniej jedna osoba ze składu komisji.
10. Część praktyczna egzaminu obejmuje wykonanie wybranych przez komisję elementów egzaminacyjnych określonych indywidualnie dla każdego zdającego przez komisję na podstawie odpowiadającego właściwemu patentowi lub licencji zakresu wymagań egzaminacyjnych. W przypadku egzaminu na patent żeglarza jachtowego, jachtowego sternika morskiego, sternika motorowodnego oraz motorowodnego sternika morskiego w ramach części praktycznej są sprawdzane wybrane elementy dotyczące manewrowania jachtem.
11. Za pozytywny wynik egzaminu praktycznego uważa się prawidłowe wykonanie wszystkich elementów wskazanych przez egzaminatora do wykonania. W trakcie części praktycznej egzaminu dopuszcza się jednokrotne powtórzenie źle wykonanego elementu.
12. Zestawy zadań do wykonania w ramach egzaminu praktycznego i pytań egzaminacyjnych na egzaminie teoretycznym zatwierdza przewodniczący komisji, opatrując każdy z nich datą, podpisem i pieczęcią imienną.
13. Zadania i pytania egzaminacyjne są przygotowywane, przechowywane i przekazywane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie.
14. Przewodniczący, sekretarz i członkowie komisji są obowiązani zachować w tajemnicy tematy egzaminacyjne.

§ 18.

Egzaminator nie przeprowadza egzaminu:

- 1) osoby, z którą pozostaje w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki;
- 2) swojego małżonka oraz krewnych i powinowatych do drugiego stopnia;
- 3) osoby związanej z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) osoby pozostającej wobec niego w stosunku nadrzędności służbowej;
- 5) osoby, która była przez niego szkolona.

§ 19.

1. Z przeprowadzonego egzaminu sporządza się protokół.
2. Protokół zawiera:
 - 1) dane osób egzaminowanych:
 - a) imiona i nazwiska,
 - b) miejsce i daty urodzenia,
 - c) adresy zamieszkania;
 - 2) zwięzły opis przebiegu egzaminu, w tym opis elementów wykonanych podczas części praktycznej;
 - 3) ocenę końcową;

- 4) podpisy wszystkich osób wchodzących w skład komisji.
3. Dokumentację z przeprowadzonych egzaminów prowadzi właściwy polski związek sportowy lub podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej do przeprowadzenia egzaminu.
4. Odpowiednio polski związek sportowy lub podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej do przeprowadzenia egzaminu informuje na swojej stronie internetowej o terminach planowanych egzaminów.
5. Odpowiednio polski związek sportowy lub podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej do przeprowadzenia egzaminu przekazuje ministrowi właściwemu do spraw kultury fizycznej informację o planowanym egzaminie w terminie co najmniej 7 dni przed wyznaczonym dniem egzaminu.
6. Odpowiednio polski związek sportowy lub podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej do przeprowadzenia egzaminu przekazuje ministrowi właściwemu do spraw kultury fizycznej w terminie 7 dni od dnia zakończenia egzaminu kopię protokołu z przeprowadzonego egzaminu wraz z listą pytań wykorzystanych na egzaminie teoretycznym oraz oświadczeniem przewodniczącego komisji potwierdzającym prawidłowość przeprowadzonego egzaminu.

§ 20.

1. W przypadku niezaliczenia egzaminu można ponownie przystąpić do egzaminu po powtórnym uiszczeniu opłaty egzaminacyjnej.
2. Egzamin jest powtarzany w całości.
3. W przypadku nieprzystąpienia do egzaminu w wyznaczonym terminie osoba, która uiszcza opłatę za egzamin, może przystąpić do egzaminu w innym terminie wyznaczonym przez komisję egzaminacyjną.

§ 21.

Podczas przeprowadzania egzaminu może być obecny jako obserwator przedstawiciel ministra właściwego do spraw kultury fizycznej.

§ 22.

1. Opłata za przeprowadzenie egzaminu na:
 - 1) patent żeglarza jachtowego - wynosi 250 zł;
 - 2) patent jachtowego sternika morskiego - wynosi 350 zł;
 - 3) patent sternika motorowodnego - wynosi 250 zł;
 - 4) patent motorowodnego sternika morskiego - wynosi 350 zł;
 - 5) patent mechanika motorowodnego - wynosi 250 zł;
 - 6) licencję do holowania narciarza wodnego lub innych obiektów pływających służących do uprawiania sportu lub rekreacji z wyłączeniem jachtów żaglowych i jachtów motorowych - wynosi 250 zł;
 - 7) 7) licencję do holowania statków powietrznych - wynosi 250 zł.
2. Opłata za czynności związane z wydaniem patentu albo licencji wynosi 50 zł.
3. Opłaty określone w ust. 1 i 2 w przypadku uczniów i studentów w wieku do 26 lat podlegają obniżeniu o 50%.

§ 23.

1. Osobom spełniającym warunki do wydania patentu określone w rozporządzeniu Ministra Sportu z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie uprawiania żeglarstwa (Dz.U. Nr 105, poz. 712 i Nr 151, poz. 1088), które do dnia 16 października 2012 r. złożyły wniosek o jego wydanie, a którym nie wydano tego patentu, właściwy polski związek sportowy wydaje patent na podstawie niniejszego rozporządzenia, z zachowaniem następujących kryteriów:
 - 1) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu żeglarza jachtowego - wydaje się patent żeglarza jachtowego;
 - 2) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu sternika jachtowego - wydaje się patent jachtowego sternika morskiego;
 - 3) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu jachtowego sternika morskiego - wydaje się patent jachtowego sternika morskiego;
 - 4) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu kapitana jachtowego - wydaje się patent kapitana jachtowego;
 - 5) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu sternika motorowodnego - wydaje się patent sternika motorowodnego;
 - 6) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu starszego sternika motorowodnego - wydaje się patent motorowodnego sternika morskiego;
 - 7) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu morskiego sternika motorowodnego - wydaje się patent motorowodnego sternika morskiego;
 - 8) 8) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu kapitana motorowodnego - wydaje się patent kapitana motorowodnego;
 - 9) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu motorzysty motorowodnego - wydaje się patent mechanika motorowodnego;

- 10) jeżeli złożyły wniosek o wydanie patentu mechanika motorowodnego - wydaje się patent mechanika motorowodnego.
2. Osobom spełniającym warunki do wydania licencji określone w rozporządzeniu Ministra Sportu z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie uprawiania żeglarstwa, które do dnia 16 października 2012 r. złożyły wniosek o jej wydanie, a którym nie wydano tej licencji, właściwy polski związek sportowy wydaje licencję na podstawie niniejszego rozporządzenia stosownie do uzyskanego zakresu uprawnień.

§ 24.

1. Osoby, które nie ukończyły 14 roku życia, mogą realizować swoje uprawnienia wynikające z uzyskanych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia patentów żeglarza jachtowego lub sternika motorowodnego pod nadzorem.
2. Za prowadzenie jachtów pod nadzorem uważa się żeglugę w porze dziennej na akwenu, na którym prowadzona jest ciągła obserwacja, przy zapewnieniu możliwości podjęcia na tym akwenu natychmiastowej akcji ratowniczej z wykorzystaniem łodzi ratunkowej oraz odpowiedniego sprzętu ratunkowego i wyposażenia technicznego.
3. Osoba prowadząca nadzór musi być pełnoletnia i posiadać odpowiednio co najmniej patent żeglarza jachtowego lub sternika motorowodnego.

§ 25.

3. Dotychczas wydane patenty zachowują ważność w zakresie potwierdzanych nimi uprawnień i mogą zostać wymienione, na wniosek posiadacza, na patenty wydawane na podstawie niniejszego rozporządzenia, z uwzględnieniem następujących kryteriów:
 - 1) wydane na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 25 sierpnia 1969 r. w sprawie sportowych stopni żeglarskich i motorowodnych (M. P. Nr 42, poz. 338 oraz z 1974 r. Nr 31, poz. 189):
 - a) żeglarza jachtowego - na żeglarza jachtowego,
 - b) sternika jachtowego - na jachtowego sternika morskiego,
 - c) jachtowego sternika morskiego - na jachtowego sternika morskiego,
 - d) jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej - na kapitana jachtowego,
 - e) jachtowego kapitana żeglugi wielkiej - na kapitana jachtowego;
 - 2) wydane na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu z dnia 8 stycznia 1981 r. w sprawie stopni żeglarskich i motorowodnych (M. P. Nr 2, poz. 7):
 - a) żeglarza jachtowego - na żeglarza jachtowego,
 - b) sternika jachtowego - na jachtowego sternika morskiego,
 - c) jachtowego sternika morskiego - na jachtowego sternika morskiego,
 - d) jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej - na kapitana jachtowego,
 - e) jachtowego kapitana żeglugi wielkiej - na kapitana jachtowego,
 - f) sternika motorowodnego - na sternika motorowodnego,
 - g) starszego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - h) morskiego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - i) motorzysty motorowodnego - na mechanika motorowodnego,
 - j) mechanika motorowodnego - na mechanika motorowodnego;
 - 3) wydane na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu z dnia 31 lipca 1985 r. w sprawie stopni żeglarskich i motorowodnych (M. P. Nr 29, poz. 201 oraz z 1989 r. Nr 15, poz. 113):
 - a) żeglarza jachtowego - na żeglarza jachtowego,
 - b) sternika jachtowego - na jachtowego sternika morskiego,
 - c) jachtowego sternika morskiego - na jachtowego sternika morskiego,
 - d) jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej - na kapitana jachtowego,
 - e) jachtowego kapitana żeglugi wielkiej - na kapitana jachtowego,
 - f) sternika motorowodnego - na sternika motorowodnego,
 - g) starszego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - h) morskiego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - i) kapitana motorowodnego żeglugi bałtyckiej - na kapitana motorowodnego,
 - j) kapitana motorowodnego żeglugi wielkiej - na kapitana motorowodnego,
 - k) motorzysty motorowodnego - na mechanika motorowodnego,
 - l) mechanika motorowodnego - na mechanika motorowodnego;
 - 4) wydane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 1997 r. w sprawie uprawiania żeglarstwa (Dz.U. Nr 112, poz. 729):
 - a) żeglarza jachtowego - na żeglarza jachtowego,
 - b) sternika jachtowego - na jachtowego sternika morskiego,

- c) jachtowego sternika morskiego - na jachtowego sternika morskiego,
 - d) kapitana jachtowego - na kapitana jachtowego,
 - e) sternika motorowodnego - na sternika motorowodnego,
 - f) starszego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - g) morskiego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - h) kapitana motorowodnego - na kapitana motorowodnego,
 - i) motorzysty motorowodnego - na mechanika motorowodnego,
 - j) mechanika motorowodnego - na mechanika motorowodnego;
- 5) wydane na podstawie rozporządzenia Ministra Sportu z dnia 9 czerwca 2006 r. w sprawie uprawiania żeglarstwa:
- a) żeglarza jachtowego - na żeglarza jachtowego,
 - b) sternika jachtowego - na jachtowego sternika morskiego,
 - c) jachtowego sternika morskiego - na jachtowego sternika morskiego,
 - d) kapitana jachtowego - na kapitana jachtowego,
 - e) sternika motorowodnego - na sternika motorowodnego,
 - f) starszego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - g) morskiego sternika motorowodnego - na motorowodnego sternika morskiego,
 - h) kapitana motorowodnego - na kapitana motorowodnego,
 - i) motorzysty motorowodnego - na mechanika motorowodnego,
 - j) mechanika motorowodnego - na mechanika motorowodnego.
4. Dotychczas wydane licencje na wniosek posiadacza mogą być wymieniane na licencje wydawane na podstawie niniejszego rozporządzenia stosownie do przyznanego nimi zakresu uprawnień.
5. Do wymiany dokumentów, o której mowa w ust. 1 i 2, przepisy § 4 pkt 1, § 12 ust. 2 pkt 1 oraz § 22 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 26.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik 1. Wzory patentów

Załącznik 2. Wzory licencji

Załącznik 3. Zaświadczenie o zdaniu egzaminu potwierdzającego posiadanie wiedzy i umiejętności z zakresu żeglarstwa (wzór)

Załącznik 4. - Zakres wymagań egzaminacyjnych

I. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarza jachtowego.

1. Wiedza teoretyczna:

- 1) budowa jachtów, w tym:
 - a) zasady obsługi instalacji jachtowych,
 - b) obsługa silnika jachtowego;
- 2) teoria żeglowania, w tym:
 - a) kursy jachtu względem wiatru,
 - b) wiatr rzeczywisty i pozorny,
 - c) praca żagli oraz działanie steru,
 - d) siły działające na jacht,
 - e) stateczność jachtu,
 - f) żegluga w trudnych warunkach pogodowych;
- 3) zasady eksploatacji oraz manewrowania jachtem pod żaglami i na silniku;
- 4) podstawy locji, w tym:
 - a) znaki żeglugowe i oznakowanie dróg wodnych,
 - b) mapy i przewodniki,
 - c) drogi wodne i budowle hydrotechniczne;
- 5) wiadomości z zakresu ratownictwa wodnego, w tym:
 - a) podstawowe informacje o morskich służbach ratowniczych,
 - b) wyposażenie jachtu w środki bezpieczeństwa i posługiwanie się nimi,
 - c) działania w przypadku wywrotki jachtu, awarii lub wypadku,
 - d) ratowanie człowieka za burtą,
 - e) udzielanie pierwszej pomocy,

- f) hipotermia oraz pierwsza pomoc w przypadku hipotermii,
 - g) sztrandowanie;
 - 6) wiadomości z zakresu meteorologii, w tym:
 - a) skala prędkości wiatru,
 - b) zjawiska meteorologiczne i ich oznaki,
 - c) komunikaty meteorologiczne;
 - 7) pomoce nawigacyjne;
 - 8) ochrona wód przed zanieczyszczeniem;
 - 9) podstawowe przepisy prawa drogi na morskich i śródlądowych drogach wodnych;
 - 10) etykieta jachtowa - zasady zachowania się na jachcie i obyczaje żeglarskie.
2. Umiejętności praktyczne:
- 1) manewry pod żaglami w zakresie:
 - a) optymalnego doboru żagli do panujących warunków,
 - b) prowadzenia jachtu pod żaglami przy spotkaniu z innym jachtem oraz jego wyprzedzaniem,
 - c) sprawdzenia umiejętności wykonania manewrów: zwrot przez sztag, zwrot przez rufę, dojście do boi, odejście od boi, dojście i odejście od nabrzeża, stawanie w dryf, alarm „człowiek za burtą”;
 - 2) manewry jachtem żaglowym na silniku w zakresie:
 - a) kotwiczenie i cumowanie w różnych warunkach,
 - b) umiejętność prowadzenia jachtu żaglowego na silniku przy spotkaniu z innym jachtem,
 - c) alarm „człowiek za burtą”;
 - 3) kierowanie załogą: umiejętność wydawania komend i egzekwowania ich wykonania we właściwym momencie, stosownie do sytuacji, w jakiej znajduje się jacht;
 - 4) praca w charakterze członka załogi:
 - a) wykonywanie poleceń prowadzącego jacht,
 - b) odpowiadanie na komendy,
 - c) zachowanie się w czasie alarmu „człowiek za burtą”;
 - 5) prace bosmańskie:
 - a) umiejętność wiązania podstawowych węzłów żeglarskich,
 - b) podstawowe prace przy obsłudze urządzeń i instalacji jachtowych.
- II. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu jachtowego sternika morskiego.
1. Wiedza teoretyczna:
- 1) jachty żaglowe morskie, w tym:
 - a) eksploatacja i budowa instalacji i urządzeń jachtu oraz ocena ich stanu technicznego,
 - b) obsługa przyczepnych i stacjonarnych silników spalinowych;
 - 2) locja, w tym:
 - a) oznakowanie nawigacyjne,
 - b) morskie pomoce nawigacyjne i ich wykorzystanie (mapy nawigacyjne, spisy świateł),
 - c) znaki i skróty stosowane na mapach,
 - d) podstawowa znajomość układu tablic pływów i prądów pływowych,
 - e) przygotowanie nawigacyjne wejścia do portu;
 - 3) nawigacja, w tym:
 - a) jachtowe urządzenia nawigacyjne (sondy, odbiorniki systemów nawigacji satelitarnej, wskaźniki wielofunkcyjne itp.),
 - b) podstawy nawigacji terestrycznej,
 - c) nawigacja zliczeniowa;
 - 4) meteorologia, w tym:
 - a) podstawowe przyrządy meteorologiczne i ich wykorzystanie,
 - b) radiowe komunikaty meteorologiczne dla żeglugi, system transmisji ostrzeżeń nawigacyjnych i meteorologicznych;
 - 5) sygnalizacja i łączność, w tym:
 - a) sygnalizacja wzywania pomocy, procedury GMDSS, wykorzystanie środków pirotechnicznych oraz radiostacji VHF,
 - b) sygnały ostrzegawcze;
 - 6) ratownictwo, w tym:
 - a) podstawowe informacje o morskich służbach ratowniczych,
 - b) postępowanie w przypadku pożaru, awarii takielunku, kolizji lub wypadku,
 - c) przygotowanie do sztormu i techniki sztormowania,
 - d) udzielanie pierwszej pomocy i współdziałanie ze stacjami ratownictwa i śmigłowcem ratowniczym oraz łodzią zabezpieczenia ratowniczego,

- e) „człowiek za burtą” na morzu,
 - f) hipotermia oraz pierwsza pomoc w przypadku hipotermii,
 - g) sztrandowanie;
- 7) planowanie rejsu, z uwzględnieniem:
- a) ograniczeń wyjścia i wejścia do portu,
 - b) odległości i czasu trwania rejsu,
 - c) ewentualnych zagrożeń w czasie rejsu,
 - d) przygotowania załogi i jachtu;
- 8) podstawowe przepisy prawa drogi na morskich i śródlądowych drogach wodnych.
2. Umiejętności praktyczne:
- 1) manewry pod żaglami w zakresie:
 - a) optymalnego doboru żagli do panujących warunków,
 - b) prowadzenia jachtu pod żaglami przy spotkaniu z innym jachtem oraz jego wyprzedzaniem,
 - c) sprawdzenia umiejętności wykonania manewrów: zwrot przez sztag, zwrot przez rufę, dojście do boi, odejście od boi, dojście i odejście od nabrzeża, stawanie w dryf, alarm „człowiek za burtą”;
 - 2) manewry na silniku na jachcie morskim wyposażonym w silnik zapewniający uzyskanie prędkości nie mniejszej niż 4 węzły w zakresie:
 - a) kotwiczenie i cumowanie w różnych warunkach,
 - b) alarm „człowiek za burtą”;
 - 3) kierowanie załogą: umiejętność wydawania komend i egzekwowania ich wykonania we właściwym momencie, stosownie do sytuacji, w jakiej znajduje się jacht.
3. Egzamin na patent jachtowego sternika morskiego dla osób, które nie posiadają patentu żeglarsza jachtowego, obejmuje zakres wiedzy teoretycznej określonej w częściach I i II.
- III. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu sternika motorowodnego.
1. Wiedza teoretyczna:
- 1) podstawy budowy jachtów motorowych;
 - 2) silniki i układy napędowe, w tym:
 - a) budowa silników,
 - b) obsługa i konserwacja silników,
 - c) zasady rozruchu i zatrzymania pracy silników,
 - d) podstawowe wiadomości o pędnikach jachtów motorowych;
 - 3) manewrowanie jachtem motorowym;
 - 4) zasady prowadzenia skuterów wodnych;
 - 5) podstawy locji, w tym w szczególności:
 - a) znaki żeglugowe i oznakowanie dróg wodnych,
 - b) mapy i przewodniki,
 - c) drogi wodne i budowle hydrotechniczne;
 - 6) wiadomości z zakresu ratownictwa wodnego, w tym:
 - a) podstawowe informacje o morskich służbach ratowniczych,
 - b) wyposażenie jachtu w środki bezpieczeństwa i posługiwanie się nimi,
 - c) działania w przypadku wywrotki jachtu, awarii lub wypadku,
 - d) postępowanie w sytuacji „człowiek za burtą”,
 - e) udzielanie pierwszej pomocy,
 - f) hipotermia oraz pierwsza pomoc w przypadku hipotermii;
 - 7) wiadomości z zakresu meteorologii, w tym:
 - a) skala prędkości wiatru,
 - b) zjawiska meteorologiczne i ich oznaki,
 - c) komunikaty meteorologiczne;
 - 8) pomoce nawigacyjne;
 - 9) ochrona wód przed zanieczyszczeniem;
 - 10) podstawowe przepisy prawa drogi na morskich i śródlądowych drogach wodnych.
2. Umiejętności praktyczne:
- 1) manewrowanie jachtem motorowym w zakresie:
 - a) prowadzenia jachtu motorowego przy spotkaniu z innym jachtem oraz jego wyprzedzaniem,
 - b) wykonania manewrów: odejście od nadbrzeża, dojście do nadbrzeża, pływanie kursem prostym i cyrkulacja, alarm „człowiek za burtą”,
 - c) kotwiczenia i cumowania w różnych warunkach;
 - 2) kierowanie załogą, wydawanie komend i egzekwowanie ich wykonania we właściwym momencie;
 - 3) praca w charakterze członka załogi;

4) podstawowe prace bosmańskie.

IV. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu motorowodnego sternika morskiego.

1. Wiedza teoretyczna:

1) budowa jachtu, w tym:

- a) eksploatacja i budowa instalacji i urządzeń oraz ocena ich stanu technicznego,
- b) wyposażenie jachtu morskiego;

2) silniki i układy napędowe, w tym:

- a) znajomość budowy silników jachtów motorowych w zakresie umożliwiającym ocenę usterek możliwych do usunięcia na morzu,
- b) zasady prawidłowego rozruchu i zatrzymania silnika, drobnych zabiegów regulacyjnych,
- c) kontrola pracy silnika i jej ocena,
- d) zasady prawidłowej eksploatacji akumulatorów,
- e) znajomość zasad BHP przy obsłudze napędów;

3) locja, w tym:

- a) oznakowanie nawigacyjne,
- b) jachtowe pomoce nawigacyjne i ich wykorzystanie (mapy nawigacyjne, spisy świateł),
- c) znaki i skróty stosowane na mapach,
- d) podstawowa znajomość układu tablic pływów i prądów pływowych,
- e) przygotowanie nawigacyjne wejścia do portu;

4) nawigacja, w tym:

- a) jachtowe pomoce i przyrządy nawigacyjne (sondy, odbiorniki systemów nawigacji satelitarnej, wskaźniki wielofunkcyjne itp.),
- b) podstawy nawigacji terestrycznej,
- c) nawigacja zliczeniowa;

5) meteorologia, w tym:

- a) podstawowe przyrządy meteorologiczne i ich wykorzystywanie,
- b) radiowe komunikaty meteorologiczne dla żeglugi, system transmisji ostrzeżeń nawigacyjnych i meteorologicznych;

6) sygnalizacja i łączność, w tym:

- a) sygnalizacja wzywania pomocy, procedury GMDSS, wykorzystanie środków pirotechnicznych oraz radiostacji VHF,
- b) sygnały ostrzegawcze;

7) planowanie rejsu, z uwzględnieniem:

- a) ograniczeń wyjścia i wejścia do portu,
- b) odległości i czasu trwania rejsu,
- c) ewentualnych zagrożeń w czasie rejsu,
- d) przygotowania załogi i jachtu;

8) ratownictwo, w tym:

- a) podstawowe informacje o morskich służbach ratowniczych,
- b) postępowanie w przypadku pożaru, awarii takielunku, kolizji lub wypadku,
- c) pierwsza pomoc i współdziałanie ze stacjami ratownictwa i śmigłowcem ratowniczym oraz łodzią zabezpieczenia ratowniczego,
- d) przygotowanie do sztormu i techniki sztormowania,
- e) „człowiek za burtą” na morzu,
- f) hipotermia oraz pierwsza pomoc w przypadku hipotermii,
- g) sztrandowanie;

9) ochrona wód przed zanieczyszczeniem;

10) podstawowe przepisy prawa drogi na morskich i śródlądowych drogach wodnych.

2. Umiejętności praktyczne:

1) manewrowanie jachtem motorowym w zakresie:

- a) prowadzenia jachtu motorowego przy spotkaniu z innym jachtem oraz jego wyprzedzaniem,
- b) wykonania manewrów: odejście od nadbrzeża, dojscie do nadbrzeża, pływanie kursem prostym i cyrkulacja, alarm „człowiek za burtą”,
- c) kotwiczenia i cumowania w różnych warunkach;

2) kierowanie załogą, wydawanie komend i egzekwowanie ich wykonania we właściwym momencie.

3. Egzamin na patent motorowodnego sternika morskiego dla osób, które nie posiadają patentu sternika motorowodnego, obejmuje zakres wiedzy teoretycznej określonej w częściach III i IV.

V. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu mechanika motorowodnego.

1. Wiedza teoretyczna:

- 1) budowa i obsługa silników spalinowych;
 - 2) budowa i obsługa siłowni jachtów morskich;
 - 3) wiadomości o paliwach płynnych, olejach i smarach;
 - 4) znajomość budowy i obsługi urządzeń i instalacji elektrycznych jachtów;
 - 5) znajomość budowy i obsługi urządzeń i instalacji wodnych jachtów;
 - 6) wiadomości z zakresu ratownictwa wodnego;
 - 7) ochrona przed awariami i pożarami, bhp siłowni, ochrona środowiska naturalnego.
2. Umiejętności praktyczne:
- 1) przygotowanie jachtów i siłowni do rejsów morskich;
 - 2) obsługa silników i siłowni jachtów.
- VI. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania licencji do uprawiania turystyki wodnej na jachtach motorowych przy holowaniu narciarza wodnego lub innych obiektów pływających.
1. Wiedza teoretyczna:
- 1) wiadomości ogólne o sprzęcie;
 - 2) zasady porozumiewania się między jachtem holującym a narciarzem lub użytkownikiem obiektu pływającego;
 - 3) załoga jachtu holującego;
 - 4) warunki bezpieczeństwa podczas holowania;
 - 5) przygotowanie miejsca startowego;
 - 6) przygotowanie jachtu holującego;
 - 7) przygotowanie sprzętu do holowania;
 - 8) przygotowanie liny;
 - 9) przepisy w zakresie holowania narciarza lub innych obiektów pływających.
2. Umiejętności praktyczne:
- 1) start z wody;
 - 2) start z pomostu lub innego pełniącego podobne funkcje urządzenia;
 - 3) holowanie narciarza lub innych obiektów pływających, w tym holowanie po prostej i slalomem;
 - 4) zakończenie holowania na wodzie i na brzegu;
 - 5) manewry jachtem holującym, w tym zwroty, podpływanie po upadku.
- VII. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania licencji do uprawiania turystyki wodnej na jachtach motorowych przy holowaniu statków powietrznych.
1. Wiedza teoretyczna:
- 1) wiadomości o holowanych za łodziami statkach powietrznych i sprzęcie do holowania;
 - 2) zjawiska fizyczne w lotach holowanych;
 - 3) organizacja lotów holowanych;
 - 4) warunki bezpieczeństwa podczas holowania statków powietrznych;
 - 5) przygotowanie miejsca startowego;
 - 6) przygotowanie jachtu holującego;
 - 7) przygotowanie liny i sprzętu holowanego;
 - 8) zasady porozumiewania się między holującym a użytkownikiem statku powietrznego;
 - 9) przepisy w zakresie holowania statków powietrznych.
2. Umiejętności praktyczne:
- 1) przygotowanie startu;
 - 2) podejmowanie statku powietrznego z wody;
 - 3) podejmowanie na pokład jachtu osoby holowanej;
 - 4) manewry jachtem holującym, w tym umożliwiające start, loty po prostej, zawracanie, wznoszenie, lot poziomy, zniżanie, wodowanie, lądowanie;
 - 5) zakończenie holowania.